

SPRÁVNÍ PRÁVO – OBECNÁ ČÁST

přednáška č. 4

ORGANIZACE VEŘEJNÉ SPRÁVY I.

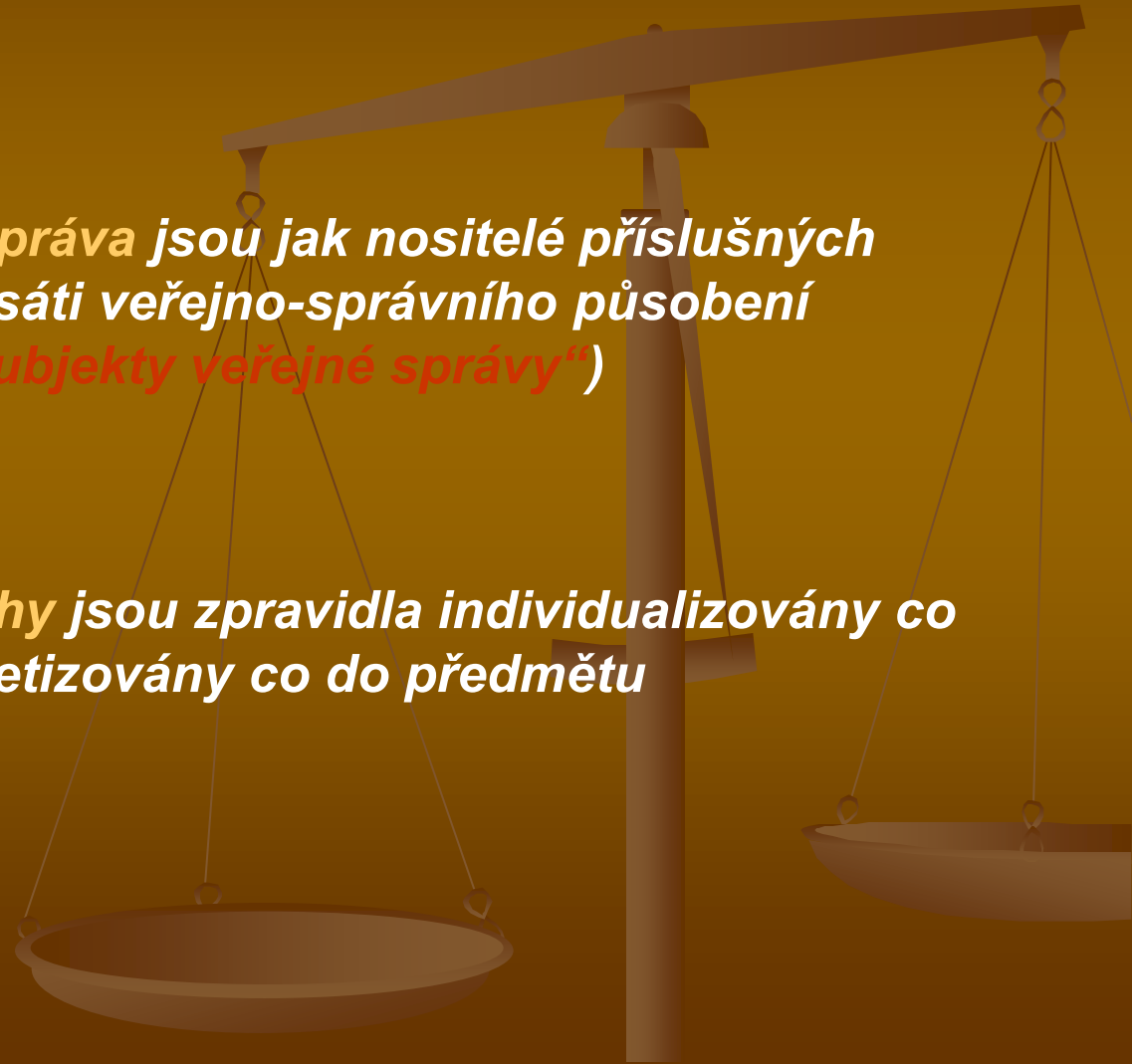

PrF MU, říjen 2015

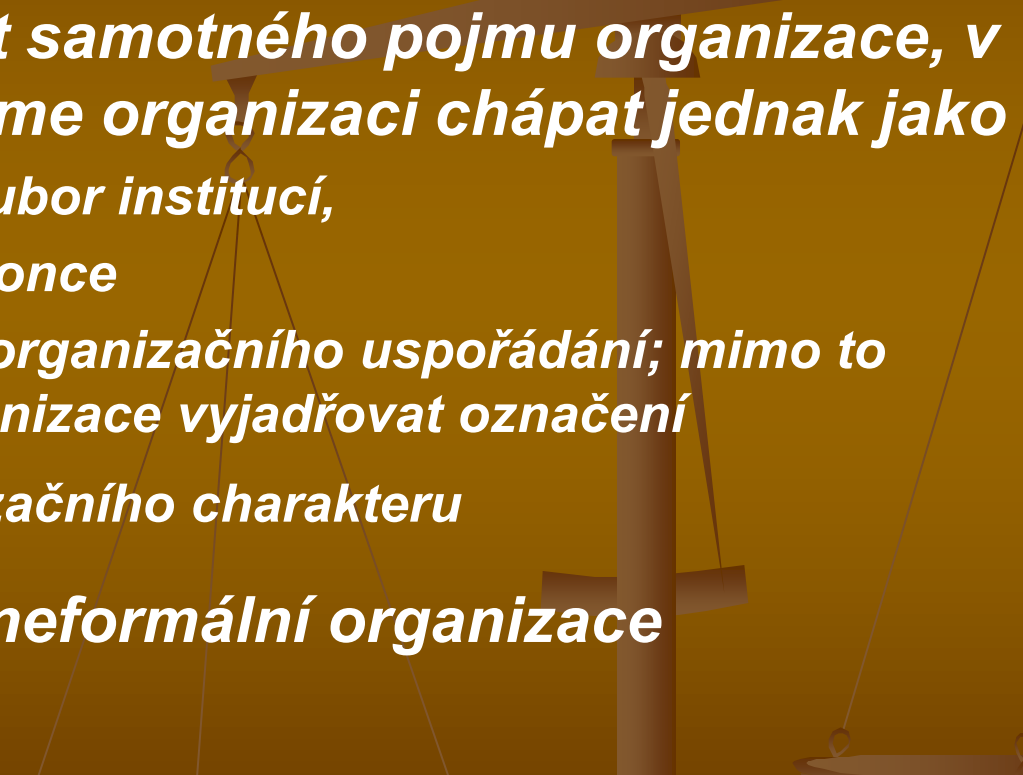
© petr průcha

Z předchozí přednášky

- *Subjekty správního práva jsou jak nositelé příslušných pravomocí, tak adresáti veřejno-správního působení (nezaměňovat se „subjekty veřejné správy“)*
- *Správně právní vztahy jsou zpravidla individualizovány co do subjektů a konkretizovány co do předmětu*

K pojmu organizace

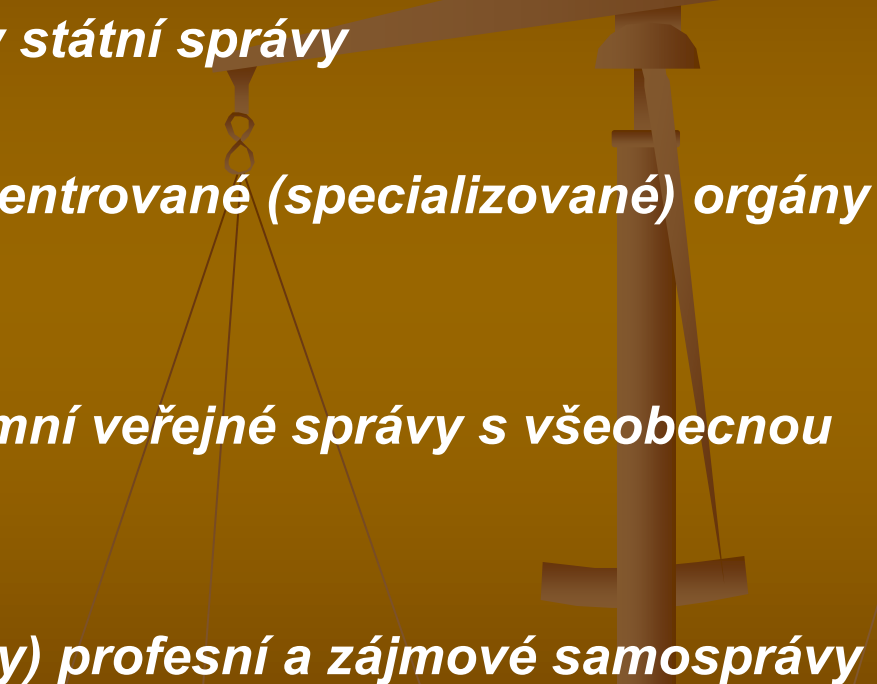
- *Mnohovýznamovost samotného pojmu organizace, v jejímž smyslu můžeme organizaci chápat jednak jako*
 - *instituci nebo soubor institucí,*
 - *strukturu, či dokonce*
 - *system určitého organizačního uspořádání; mimo to může pojem organizace vyjadřovat označení*
 - *činnost(i) organizačního charakteru*
 - *Tzv. formální a tzv. neformální organizace*
 - *Reorganizace*
-

Organizační principy, resp. systémy veřejné správy

- *princip centralizace a decentralizace, koncentrace a dekoncentrace*
- *princip územní a rezortní*
- *princip monokratický a kolegiální*
- *princip volební a jmenovací*

Struktura organizace veřejné správy

- *Ústřední orgány státní správy*
 - *Územně dekoncentrované (specializované) orgány státní správy*
 - *Organizace územní veřejné správy s všeobecnou působností*
 - *Orgány (subjekty) profesní a zájmové samosprávy*
-

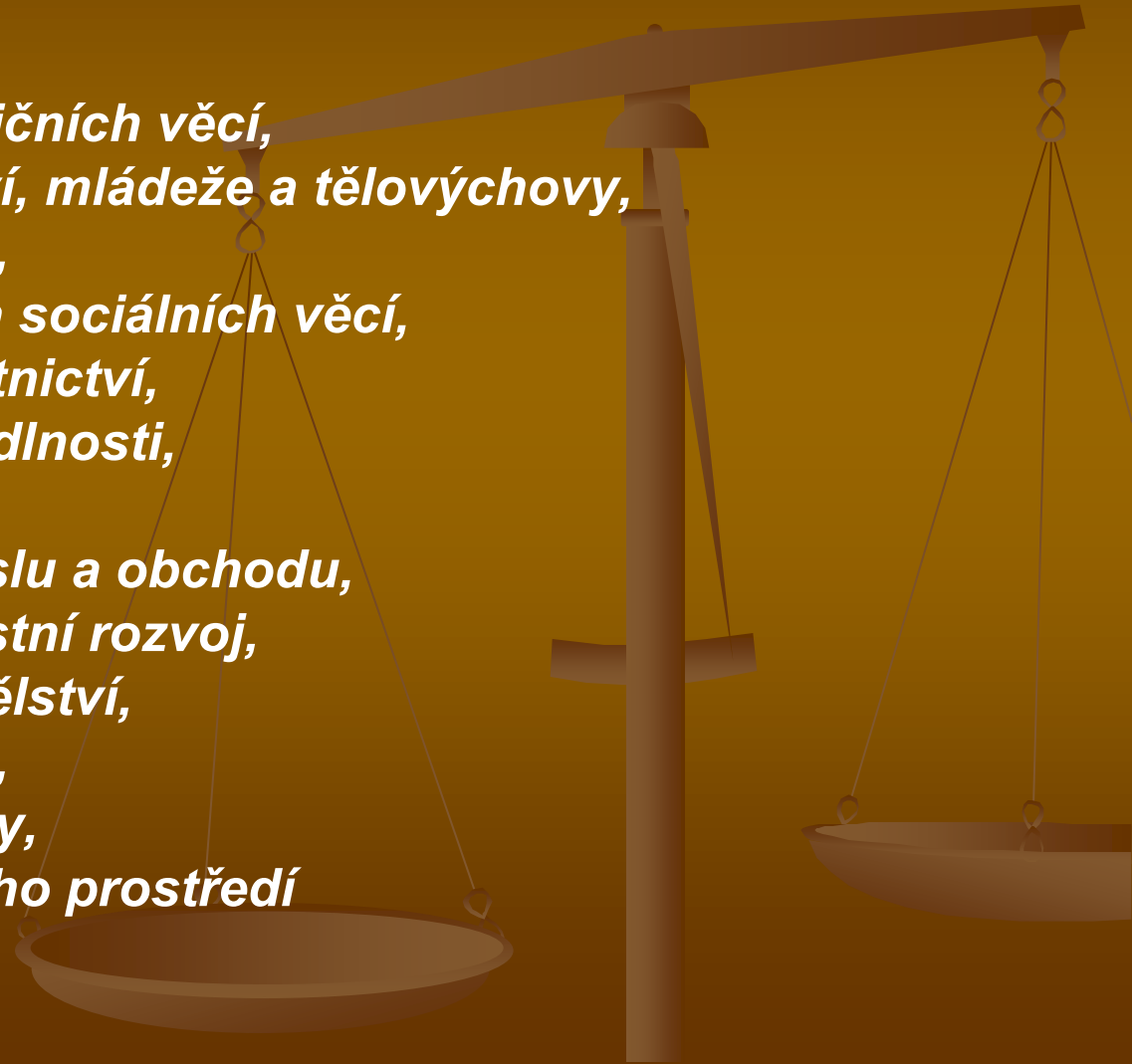
Vláda, ministerstva a jiné ústřední správní úřady (ústřední orgány státní správy)

- *vláda - vrcholný orgán výkonné moci (Ústava České republiky, úst. zákon č. 1/1993 Sb.; tzv. ústavní orgán)*
- *ministerstva - ústřední orgány státní správy, resp. ústřední správní úřady, v jejichž čele stojí člen vlády (zákon č. 2/1969 Sb.)*
- *tzv. jiné ústřední správní úřady - v jejichž čele již člen vlády nestojí (zákon č. 2/1969 Sb.)*

Ministerstva - ústřední orgány státní správy, resp. ústřední správní úřady, v jejichž čele stojí člen vlády

(v pořadí dle zákona č. 2/1969 Sb.)

- **Ministerstvo financí,**
- **Ministerstvo zahraničních věcí,**
- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,**
- **Ministerstvo kultury,**
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
- **Ministerstvo zdravotnictví,**
- **Ministerstvo spravedlnosti,**
- **Ministerstvo vnitra,**
- **Ministerstvo průmyslu a obchodu,**
- **Ministerstvo pro místní rozvoj,**
- **Ministerstvo zemědělství,**
- **Ministerstvo obrany,**
- **Ministerstvo dopravy,**
- **Ministerstvo životního prostředí**

Členění ministerstev podle oblastí, resp. úseků veřejné správy

■ **správa hospodářská**

- *Ministerstvo financí,*
- *Ministerstvo průmyslu a obchodu,*
- *Ministerstvo zemědělství,*
- *Ministerstvo dopravy,*
- *Ministerstvo pro místní rozvoj,*
- *Ministerstvo životního prostředí*

■ **správa sociálně – kulturní**

- *Ministerstvo kultury,*
- *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,*
- *Ministerstvo zdravotnictví,*
- *Ministerstvo práce a sociálních věcí*

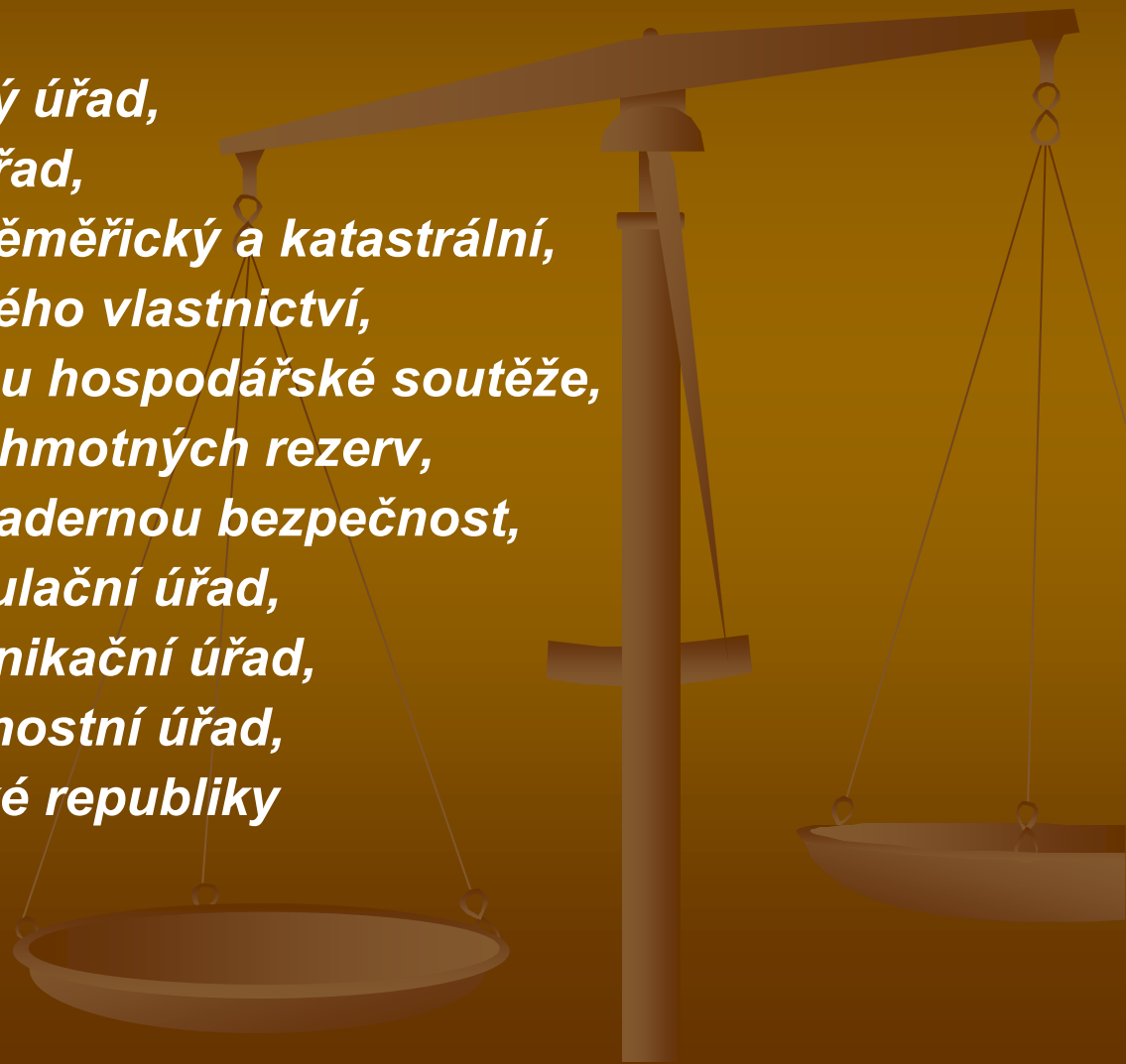
■ **správa administrativně – politická**

- *Ministerstvo obrany,*
- *Ministerstvo vnitra,*
- *Ministerstvo spravedlnosti,*
- *Ministerstvo zahraničních věcí*

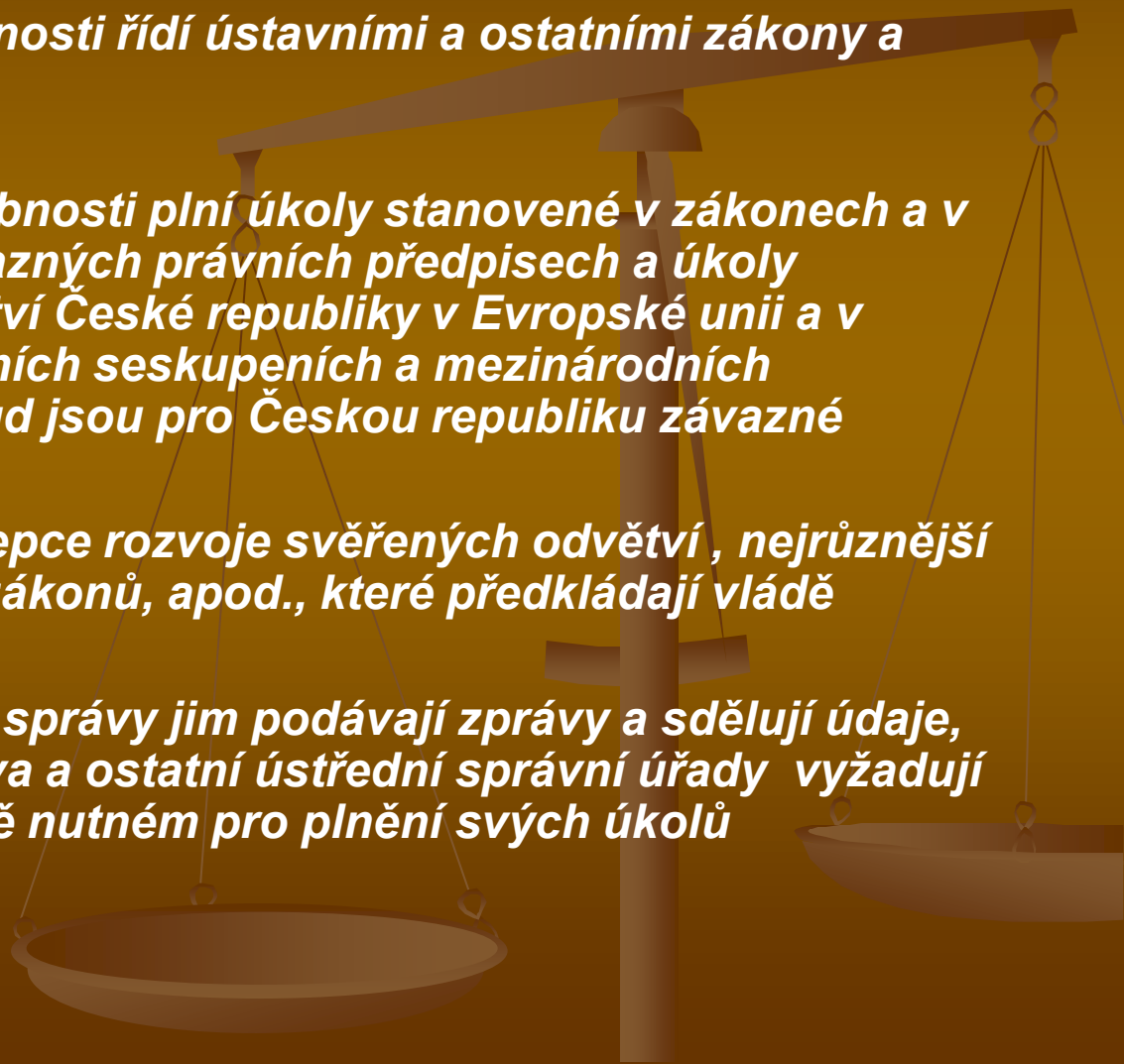
Tzv. jiné, resp. další ústřední správní úřady

- *Český statistický úřad,*
- *Český báňský úřad,*
- *Český úřad zeměměřický a katastrální,*
- *Úřad průmyslového vlastnictví,*
- *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,*
- *Správa státních hmotných rezerv,*
- *Státní úřad pro jadernou bezpečnost,*
- *Energetický regulační úřad,*
- *Český telekomunikační úřad,*
- *Národní bezpečnostní úřad,*
- *Úřad vlády České republiky*

Ministerstva a ostatní ústřední správní úřady

- **ve veškeré své činnosti řídí ústavními a ostatními zákony a usneseními vlády**
- **v okruhu své působnosti plní úkoly stanovené v zákonech a v jiných obecně závazných právních předpisech a úkoly vyplývající z členství České republiky v Evropské unii a v ostatních integračních seskupeních a mezinárodních organizacích, pokud jsou pro Českou republiku závazné**
- **zpracovávají koncepce rozvoje svěřených odvětví, nejrůznější podklady, návrhy zákonů, apod., které předkládají vládě**
- **nižší orgány státní správy jim podávají zprávy a sdělují údaje, které si ministerstva a ostatní ústřední správní úřady vyžadují v rozsahu nezbytně nutném pro plnění svých úkolů**

Tzv. územně dekoncentrované orgány státní správy

- **finanční ředitelství (8) a finanční úřady (zákon č. 531/1990 Sb.)**
- **celní ředitelství (8), celní úřady (zákon č. 185/2004 Sb.),**
- **obvodní báňské úřady – 9 obvodů (navazují na Český báňský úřad) - (zákon č. 61/1988 Sb.),**
- **zeměměřické a katastrální inspektoráty (7 obvodů), a katastrální úřady pro jednotlivé kraje (zákon č. 359/1992 Sb.),**
- **územní inspektoráty - Státní energetické inspekce – v krajích (zákon č. 458/2000 Sb.), Státní zemědělské a potravinářské inspekce – 7 obvodů (zákon č. 146/2002), Česká obchodní inspekce - 7 obvodů (zákon č. 64/1986 Sb.),**
- **krajská vojenská velitelství (zákon č. 585/2004 Sb.),**
- **krajské ředitelství policie (zákon č. 273/2008 Sb.),**
- **oblastní inspektoráty práce - 8 obvodů (navazují na Státní úřad inspekce práce) – (zákon č. 251/2005 Sb.),**
- **okresní správy sociálního zabezpečení (zákon č. 582/1991 Sb.),**
- **krajské veterinární správy (zákon č. 166/1999 Sb.),**
- **krajské hygienické stanice, s územními pracovišti (zákon č. 258/2000 Sb.)**

Další státní orgány

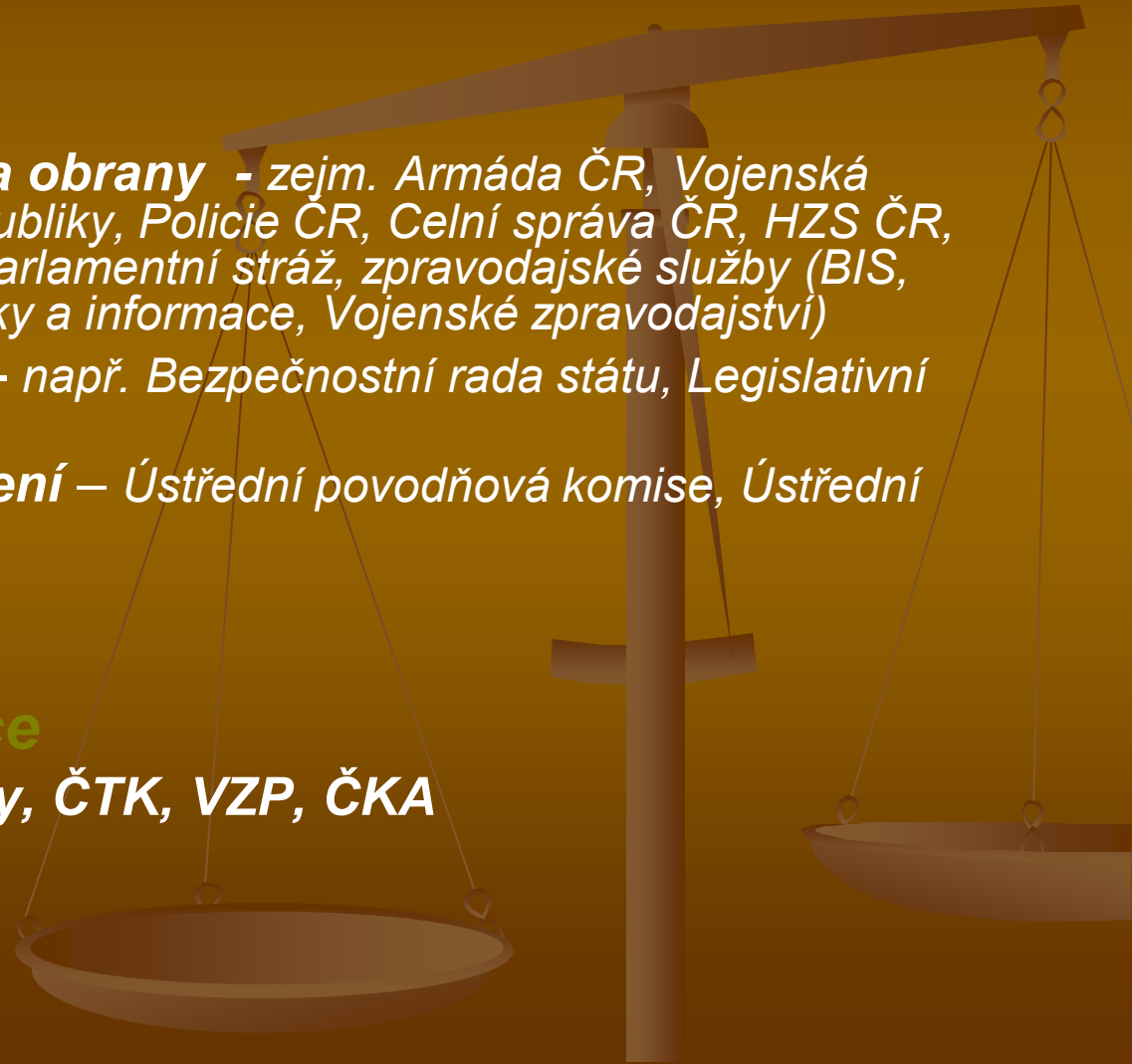
- **úřady s celostátní působností (ne ústřední)**
 - např. Zeměměřický úřad (zák.č. 359/1992 Sb.), Úřad práce (zák.č. 73/2011 Sb.) apod.

Zvláštní složky

- **oblast bezpečnosti a obrany** - zejm. Armáda ČR, Vojenská kancelář prezidenta republiky, Policie ČR, Celní správa ČR, HZS ČR, Vězeňská služba ČR, Parlamentní stráž, zpravodajské služby (BIS, Úřad pro zahraniční styky a informace, Vojenské zpravodajství)
- **oblast poradenství** – např. Bezpečnostní rada státu, Legislativní rada
- **oblast krizového řízení** – Ústřední povodňová komise, Ústřední krizový štáb,

Veřejnoprávní instituce

- **veřejné vysoké školy, ČTK, VZP, ČKA**

Státní ústavy

- *mají různou formu a právní povahu*
 - *správy – např. Správa Krkonošského národního parku, Správa vojenského bytového fondu*
 - *ústavy – např. Státní veterinární ústav, ústavy sociální péče,*
 - *agentury – např. Česká informační agentura životního prostředí*
 - *akademie, školská zařízení – např. Policejní akademie, Justiční akademie*
 - *nemocnice, léčebny, diagnostické ústavy*
 - *muzea, galerie, památníky, knihovny, archivy, divadla, opery, filharmonie*

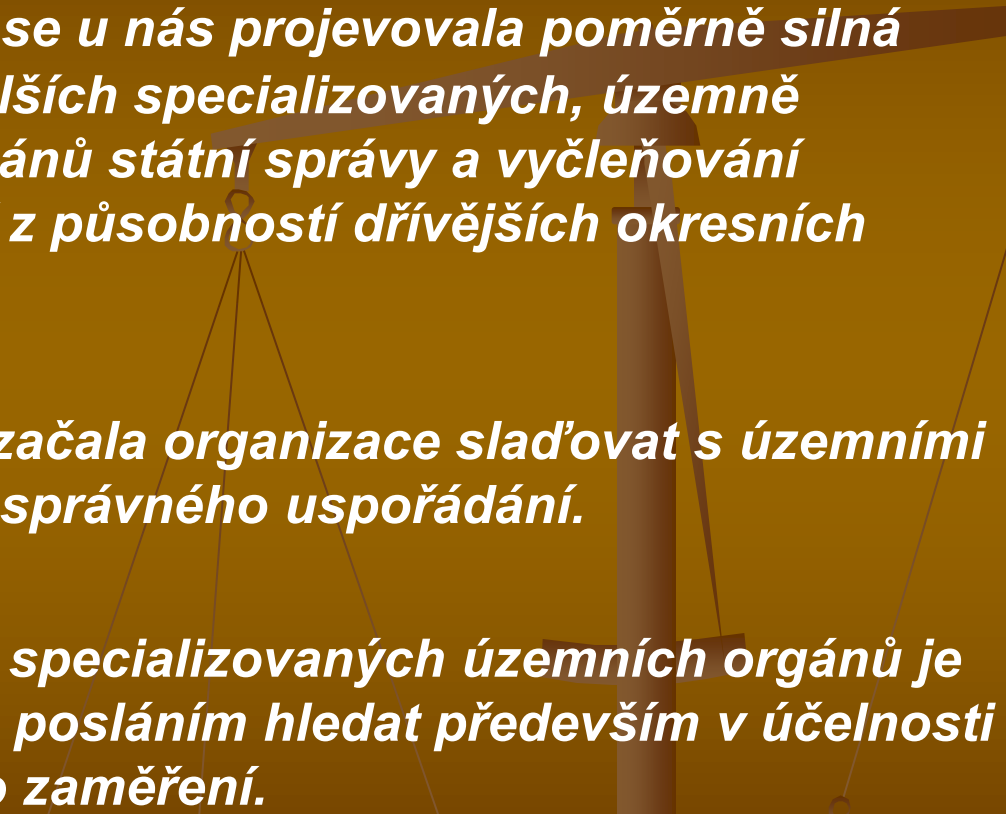
Státní podniky

- *např. povodí řek, Lesy České republiky, Státní tiskárna cenin, Česká pošta*

Státní fondy

- *např. Státní fond kultury ČR, Státní fond dopravní infrastruktury, Státní fond rozvoje bydlení*

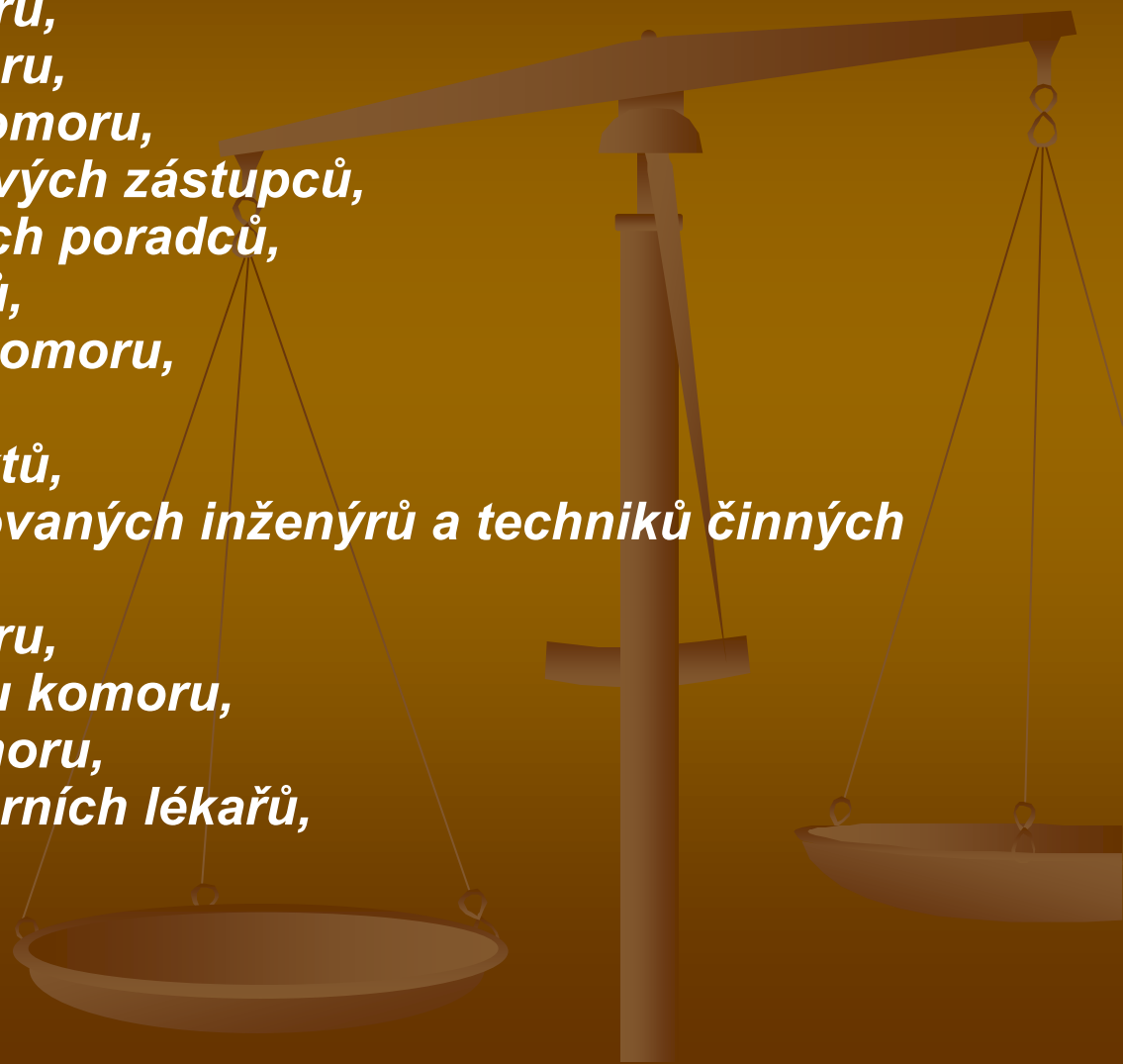
-
- *V 90. létech 20.století) se u nás projevovala poměrně silná tendence k vytváření dalších specializovaných, územně dekoncentrovaných orgánů státní správy a vyčleňování příslušných působností z působností dřívějších okresních úřadů.*
 - *Po r. 2000 se postupně začala organizace sladovat s územními obvody krajského samosprávného uspořádání.*
 - *Opodstatnění existence specializovaných územních orgánů je nutno v souladu s jejich posláním hledat především v účelnosti a míře jejich speciálního zaměření.*

Zájmová či profesní samospráva

- *historicky byla představována nejrůznějšími komorami, svazky, gremii a společenstvy, a plnila ve veřejné správě významné poslání*
- *od počátku 90. let se se postupně vytvářely, resp. znovu ustavovaly, nejrůznější samosprávné veřejnoprávní korporace profesního a zájmového charakteru, zpravidla s postavením komor a společenstev*
- *zatímco u dnes existujících komor převládá princip povinného členství, u společenstev se naopak uplatňuje princip dobrovolnosti*

Podle současného právního stavu se v oblasti komor jedná o :

- *advokátní komoru,*
- *notářskou komoru,*
- *exekutorskou komoru,*
- *komoru patentových zástupců,*
- *komoru daňových poradců,*
- *komoru auditorů,*
- *hospodářskou komoru,*
- *agrární komoru,*
- *komoru architektů,*
- *komoru autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě,*
- *lékařskou komoru,*
- *stomatologickou komoru,*
- *lékárnickou komoru,*
- *komoru veterinárních lékařů,*

Právní úprava komor

- *Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích a o změně zákona o opatřeních na ochranu průmyslového vlastnictví*
- *Zákon č. 523/1992 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a o Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře, ve znění pozdějších předpisů*
- *Zákon č. 381/1991 Sb., o Komoře veterinárních lékařů České republiky, ve znění pozdějších předpisů*

V oblasti společenstev jde zejména o :

- ***živnostenská společenstva***
(spojení s hospodářskými komorami),
- ***zemědělská, potravinářská a lesnická společenstva***
(spojení s agrárními komorami)

viz Zákon č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře České republiky a o Agrární komoře České republiky, ve znění pozdějších předpisů

SHRNUTÍ, ZÁVĚR

...a co nás čeká příště

- *Organizace veřejné správy II.*
 - *územní a místní veřejná správa*

